

ב"ה

פרקים בנייהול בית המקדש

1 כתב הרב אלקבץ (בעל לכה הדי בספר נעים ומירח ישראל): רבים חשבו כי מעלת ארץ ישראל הלא היא בהיות עם ישראל בת, ושתיעד מעלתה בהיעדרם...
וה טעות בידם.

2 אבל דע כי שלימות ארץ ישראל היא בעצמותה ממש, כי היא היתה הנקודה הראשונה בבריאה.

3 רמב"ם הלכות בית הבחירה פרק שני
א. המזבח מקומו מכוון ביותר, ואין משנין אותו ממקומו לעולם, שנאמר זה מזבח לעולה לישראל, ובמקדש בעקד יצחק אבינו שנאמר ולך לך אל ארץ המוריה ונאמר בדברי הימים ויחל שלמה לבנות את בית יי בירושלים בהר המוריה אשר נראה לדוד אביו אשר הכין במקום דויד בגרן ארנן היבוס.

4 ב. ומסורת ביד הכל שהמקום שבנה בו דוד ושלמה המזבח בגורן ארונה הוא המקום שבנה בו אברהם המזבח ועקד עליו יצחק, והוא המקום שבנה בו נח כשיצא מן התיבה, והוא המזבח שהקריב עליו קין והבל, ובו הקריב אדם הראשון קרבן כשנברא ומשם נברא, אמרו חכמים אדם ממקום כפרתו נברא.

5 רמב"ם הלכות כלי המקדש פרק ז

א. חמשה עשר ממונין היו במקדש וכן ממנים לעולם על כל דבר מט"ו דברים אלו ממונה אהרן, ואלו הן: (א) על הזמנים, (ב) על נעילת שערים, (ג) על השומרים, (ד) על המשוררים, (ה) על הצלצל עם שאר כלי שיר, (ו) על הפייסות, (ז) על הקנים, (ח) על החותמות (ט) על הנסכים, (י) על החולין, (יא) על המים, (יב) על מעשה לחם הפנים, (יג) על מעשה הקטורת, (יד) על מעשה הפרכת, (טו) על מעשה בגדי כהונה. /השגת הראב"ד/ אחד על הזמנים וכו' על דע מעשה בגדי כהונה. א"א ולמה לא מנה הממונה על הפקיע והוא מכין הפתילות.

6 ב. כל אחד ואחד מממונים אלו תחת ידו אנשים הרבה, כדי להכין המלאכה שהוא ממונה עליה, זה שעל הזמנים הוא ואנשיו משמרים את הזמנים כיון שיגיע עת הקרבן מכריז הוא או אחד מאנשיו ברשותו ואומר עמדו כהנים לעבודה ולוים לדוכן וישראל למעמד וכיון שישמע קולו יבוא כל אחד למלאכתו.

7 ג. זה שעל נעילת שערים על פיו נועלין ועל פיו פותחין ואין התוקעין תוקעין בכל יום לפתיחת השערים אלא ברשותו ובכל יום תוקעין במקדש שלש תקיעות לפתיחת השערים תקיעה תרועה ותקיעה.

8 ד. זה שעל השומרים הוא איש הר הבית שמסבב על הלויים בכל לילה וכל מי שישן על משמרו מלקה אותו במקלו ושוּרף את כסותו.

9 רמב"ם הלכות כלי המקדש פרק ז

10 א. זרע לוי כולו מובדל לעבודת המקדש שנאמר בעת ההיא הבדיל יי את שבט הלוי, ומצות עשה להיות הלויים פגרים ומוכנים לעבודת המקדש בין רצו בין שלא רצו שנאמר ועבד הלוי הוא את עבודת אהל מועד, וכן לוי שקבל עליו כל מצות לוייה וזו מדרב אהרן אהרן מקבלין אותו עד שקבל את כולו.

11 ב. עבודה שלהן היא שיהיו שומרים את המקדש, והיו מהן שוערין לפתח שערי המקדש ולהגיד דלתותיו, והיו מהן משוררים לשורר על הקרבן בכל יום, שנאמר ושרת בשם יי אלהיו ככל אהיו הלויים, אי זהו שירות שהוא בשם יי? הוי אמר זו שירה, ומתי אומר שירה על כל עולות הציבור הזובה ועל שלמי עצרת בעת ניסוך היין...

12 ה. זה שעל המשוררים הוא כורך בכל יום המשוררים שעומדים על הדוכן לומר שירה בפה, ועל פיו תוקעין על הקרבנות...

13 רמב"ם הלכות כלי המקדש פרק ז

14 ג. לוי האונן מותר לעבד ולשורר, ואין פותחין משנים עשר לויים עומדים על הדוכן בכל יום לומר שירה על הקרבן ומוסיפין עד לעולם ואין אומרין שירה אלא בפה בלא כלי שיעקר השירה שהיא עבודתה בפה, ואחרים היו עומדים שם מנגנין בכלי שיר, מהן לויים ומהן ישראלים מיוחסין לכהונה, שאין עולה על הדוכן אלא מיוחס, ואין אלו המשוררים על פי הכלים עולין למגין השנים עשר.

15 ד. ובמה הם מנגנין, בנבלים וחלילים וכנורות וצוצרות והצלצל, ואין פותחין משני נבלים ולא מוסיפין על ששה, ואין פותחין משני חלילים ולא מוסיפין על שנים עשר, ואין פותחין משתי צוצרות ולא מוסיפין על עשרים ומאה, ואין פותחין ממשע כנורות ומוסיפין עד לעולם, והצלצל אחד בכלב.

15 ה. בימי המעדות כולם ובראשי חדשים היו הכהנים תוקעים בחצוצרות בשעת הקרבן הלויים אומרין שירה: שנאמר ובוים שמחתכם ובמועדיכם ובראשי חדשיכם ותקעתם בחצוצרות, החצוצרה היתה נעשית מן עשת של כסף, עשה אותה מן הנרשאות של כסף כשירה, משאר מיני מתכות פסולה, והחלילין שהיו מנגנין בהן היה אבוב שלהן של קנה, מפני שקולו ערב ולא היה מחלק אלא באבוב יחיד מפני שהוא מחלק יפה.

16 ז. זה שעל הצלצל הוא המעמיד כל המשוררים על פי כלי שיר שסועדין עם הלויים כמו שביארנו.

17 ח. זה שעל הפייסות הוא מפיס בין הכהנים בכל יום עד שיהיה כל איש ואיש עושה מלאכתו שזכה בה בפייס, וד' פעמים היו מפיסין בכל יום ובהלכות המידין אבאר כיצד היו מפיסין.

18 ט. הממונה שעל הקצבים הוא שפוסקין עמו שימכור הקנים לקרבנות כך וכך בסלע וכל מי שהוא חייב תורים או שני בני יונה יביא דמיהם למקדש.

19 י. זה שעל התחמנות הוא שמקבל דמי הנסכים ממחוייבי נסכים ונותן להם חותמות וזה שעל הנסכים הוא שמוכר הנסכים... רמב"ם הלכות

19 יד. הכהנים מפני שהן עומדין על הרצפה תמיד ואוכלין בשר הרבה ואין עליהן בגדים כשעת העבודה אלא חלוק אחד הם חולין במעיהן, לפיכך מעמידין ממונה אחד שיהיה מקביל אותם ומרסא על חלואיהם ושופק בהן תמיד הוא ואנשיו שתחת ידו.

20 יז. וכן מנגנין אחר להיות חופר בורות ושיהיו ומתקן הבורות של רבים כדי שיהיו המים מצויין בירושלים לכל אחד מיושביה ולכל עולי הרגלים,

21 זא. ואחד ממונה על כל אימני לחם הפנים והוא מתקן כל מלאכתו, ואחד ממונה על כל אימני הקטורת והוא מתקן מלאכתו.

22 טז. זה שעל השריפת ממונה על כל אורגי הפרוכות והרוקמין בהן שיהיו מוכנות להיכל ולשערים, ושתי פרוכות היו עושין בכל שנה להבדיל בין הקדש לקדש הקדשים.

24 כ. זה הממונה על מעשה בגדי כהונה עוסק בהכנסת בגדי כהנים הדייטים ובגדי כ"ג ובראיתן ומתחת ידו נעשה הכל ולשכה היתה לו במק

25 רמב"ם הלכות כלי המקדש פרק ד

א. משה רבינו חלק הכהנים לח' משמרות, ארבעה מאלעזר, וארבעה מאיתמר, וכן היו עד שמואל הנביא, ובימי שמואל חלקם הוא ודוד המלך לארבעה ועשרים משמר, ועל כל משמר ומשמר ראש אחד ממונה, ועולין לירושלים לעבודה משמר לכל שבת, ומיום השבת ליום השבת הן מתחלפין משמר יוצא והאחר שהוא אחריו נכנס, עד שיגמרו והזורין חלילה.

26 רמב"ם הלכות כלי המקדש פרק ד

יב. וממנין כ"ג הוא ראש לכל הכהנים, ומושויו אותו בשמן המשחה, ומלבישין אותו בגדי כהונה גדולה שנאמר והכהן הגדול מאחיו אשר יוצק וגו', ואם אין שם שמן המשחה מרבין אותו בבגדי כהונה גדולה בלבד שנאמר אשר יוצק על ראשו שמן המשחה ומלא את ידו ללבוש את הבגדים, כשם שמתרבה בשמן המשחה כך מתרבה בבגדים.

27 טז. אין מעמידין כ"ג אלא כ"ד של אחד ושבעים... ממנין כהן אחד יהיה לכ"ג כמו המשנה למלך והוא הנקרא סגן, והוא הנקרא ממונה ויהיה עומד לימין כהן גדול תמיד וזה כבודו הוא לו וכל הכהנים מתחת יד הסגן. (וש לו שני סגנים, ועוד שכנה אמרכלין ובידם המפתחות ושלושה גזברים).

28 (השירה: רצוי מאד לקבוע לימוד קבוע בהלכות בית המקדש).

29 יעקב יצחק קצק - (ק"ל ע"ה)

תפסל הכה המזבח את נסמת ישראל, היא העריגה הנפלאה לבנין בית המקדש, ולהאזרת כבודו בתכלית שלמותו האידיאלית הנקטה, שחץ צפיה זו מרומסת את רוח כל החרות כולם. לדעת שיש תכלית נשגבה לחיים והמשכס היתסורתי. ובנקודה עליונה זו גנוח כל צו החיים של קישור האומה לארץ ישראל. וכל המצוות התלויות בארץ, בארץ מה שחן נהגות. הן שופרות את הלח של סל חיים והיתור.

30 עשנה בחרה סימן צ"ג ס"ק ג

(יבמלך אהרן ע"ה)

(ג) ויכוין וכו' - ר"ל יכוין לבו אע"פ שא"א לו להחזיר פניו נגדם ור"ל שיחשוב בלבו ורעיונו כאלו הוא עומד במקדש אשר בירושלים במקום קודש הקדשים: